

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ANAYASA MAHKEMESİ

İKİNCİ BÖLÜM

KARAR

EŞPER BAYRAKTUTAR BAŞVURUSU

(Başvuru Numarası: 2016/1969)

Karar Tarihi: 6/2/2019

İKİNCİ BÖLÜM

KARAR

Başkan : Engin YILDIRIM
Üyeler : Recep KÖMÜRCÜ
M.Emin KUZ
Rıdvan GÜLEÇ
Recai AKYEL
Raportör : Tuğçe TAKCI
Başvurucu : Eşper BAYRAKTUTAR
Vekili : Av. Ali DİLBER

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, delil toplama taleplerinin reddilmesi suretiyle iddia makamına nazaran dezavantajlı konuma düşülmesi ve mahkûmiyet kararının gerekçesiz olması nedenleriyle adil yargılanma hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvuru 22/1/2016 tarihinde yapılmıştır.
3. Başvuru, başvuru formu ve eklerinin idari yönden yapılan ön incelemesinden sonra Komisyona sunulmuştur.
4. Komisyonca başvurunun kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.

III. OLAY VE OLGULAR

5. Başvuru formu ve eklerinde ifade edildiği şekliyle ilgili olaylar özetle şöyledir:
6. Olay tarihinde Düzce Belediye Başkanlığında harita teknisyeni olarak görev yapan başvuru, aynı zamanda 25/8/1988 tarihli ve 19910 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan, 3194 sayılı İmar Kanununa Göre Düzenlenmiş Bulunan İmar Yönetmeliklerine Sığınaklarla İlgili Ek Yönetmelik (Yönetmelik) hükümleri uyarınca Sığınak Tespit ve Denetim Komisyonu (Komisyon) üyesi olarak görev yapmaktadır.
7. 2006-2009 yılları arasında binalarda yapılan tespitler neticesinde elli beş binadaki sığınakların Yönetmelik'te belirtilen şartlara sahip olmadığı hâlde uygunmuş gibi Komisyon tarafından sığınak uygunluk raporu düzenlenip ilgili firmaların yapı kullanım izin belgesi almalarının sağlandığı, raporlarda başvuru hakkındaki Düzce Cumhuriyet Başsavcılığının 4/11/2011 tarihli iddianamesiyle müteselsilen kamu görevlisinin resmî belgede sahteciliği suçundan kamu davası açılmıştır.

8. Düzce Ağır Ceza Mahkemesinin (Mahkeme) 28/12/2012 tarihli kararıyla başvuruçunun müsnet suçtan 3 yıl 1 ay 15 gün hapis cezasıyla cezalandırılmasına karar verilmiştir. Gerekçenin ilgili kısmı şöyledir:

"...bu 55 adet raporda sanıklardan [M.A., M.Ç. ve O.A.nın] sadece birer imzalarının bulunduğu, diğer sanıkların ise birden çok raporda imzalarının bulunduğu, bu nedenle haklarında teselsül hükümlerinin uygulanması gerektiği, suç tarihlerinde sanıklar tarafından düzenlenen raporların ait olduğu sığınakların üç kişilik bilirkişi heyeti tarafından yerlerinde gezinmek suretiyle rapor düzenlendiği, bu raporda da sığınakların yönetmeliğe uygun şekilde bulunmadığının belirlendiği, sanıkların bu şekilde gerçeğe aykırı olarak sığınak raporları düzenlediklerinin sabit olduğu..."

9. Karar, Yargıtay 21. Ceza Dairesinin 30/11/2015 tarihli kararıyla başvuru yönünden onanmıştır.

10. Başvuruçucu, anılan karardan 4/1/2016 tarihinde haberdar olduğunu belirtmiştir.

11. Başvuruçucu 22/1/2016 tarihinde bireysel başvuruda bulunmuştur.

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

12. Mahkemenin 6/2/2019 tarihinde yapmış olduğu toplantıda başvuru incelenip gereği düşünüldü:

A. Silahların Eşitliği İlkesinin İhlal Edildiğine İlişkin İddia

13. Başvuruçucu, keşif yapılması talebinin Mahkemece gerekçesiz olarak reddedildiğini iddia etmiştir.

14. Anayasa Mahkemesi, olayların başvuruçucu tarafından yapılan hukuki nitelendirmesi ile bağlı olmayıp olay ve olguların hukuki tavsifini kendisi takdir eder (*Tahir Canan*, B. No: 2012/969, 18/9/2013, § 16). Başvuruçunun iddialarının adil yargılanma hakkının güvencelerinden olan *silahların eşitliği* ilkesi kapsamında incelenmesi gerektiği değerlendirilmiştir.

15. 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 47. maddesinin (3), 48. maddesinin (1) ve (2) numaralı fıkraları uyarınca başvuruçunun başvuru konusu olaylara ilişkin iddialarını açıklama, dayanılan Anayasa hükmünün ihlal edildiğine dair hukuki iddialarını kanıtlama, bireysel başvuru kapsamındaki haklardan hangisinin hangi nedenle ihlal edildiği ve buna ilişkin gerekçeleri ve delilleri sunma yükümlülüğü bulunmaktadır (*S.S.A.*, B. No: 2013/2355, 7/11/2013, § 38; *Veli Özdemir*, B. No: 2013/276, 9/1/2014, §§ 19, 20).

16. Başvuruçuya konu ihlal iddiasıyla ilgili deliller sunarak ihlale neden olduğu ileri sürülen işlem veya kararların aslı ya da örneğini başvuru dilekçesine ekleme sorumluluğunun başvuruçuya ait olmasına rağmen başvuruçucu, taleplerinin Mahkemece gerekçesiz olarak reddedildiğine ilişkin iddialarını temellendirememiştir. Bir başka ifadeyle, hangi tarihli dilekçeyle veya hangi tarihli celsede keşif yapılması yönünde Mahkemeden talepte bulunduğuna ilişkin deliller Anayasa Mahkemesine sunulmamış, Mahkemenin anılan taleple ilgili olarak verdiği karar da başvuru formuna eklenmemiştir.

17. Açıklanan gerekçelerle başvurunun bu kısmının *açıkça dayanaktan yoksun olması* nedeniyle kabul edilemez olduğuna karar verilmesi gerekir.

B. Gerekçeli Karar Hakkının İhlal Edildiğine İlişkin İddia

18. Başvurucu, gerekçede, atılı suç için kanunda belirlenen unsurların ne şekilde gerçekleştiğinin ve hangi eylemiyle suçu işlediğinin delillerle ilişkilendirilerek ortaya konulmadığını ileri sürmüştür.

19. Anayasa'nın 36. maddesinin birinci fıkrasında herkesin adil yargılanma hakkına sahip olduğu belirtilmiş ancak gerekçeli karar hakkından açıkça söz edilmemiştir. Bununla birlikte Anayasa'nın 36. maddesine *adil yargılanma* ibaresinin eklenmesine ilişkin gerekçede Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası sözleşmelerce de güvence altına alınan adil yargılama hakkının madde metnine dâhil edildiği vurgulanmıştır. Nitekim Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 6. maddesinin (1) numaralı fıkrasındaki hakkaniyete uygun yargılanma hakkının kapsamına gerekçeli karar hakkının da dâhil olduğu Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin birçok kararında vurgulanmıştır. Dolayısıyla Anayasa'nın 36. maddesinde düzenlenen adil yargılanma hakkının gerekçeli karar hakkı güvencesini de kapsadığının kabul edilmesi gerekir (*Abdullah Topçu*, B. No: 2014/8868, 19/4/2017, § 75).

20. Anayasa'nın 141. maddesinin üçüncü fıkrasında da "*Bütün mahkemelerin her türlü kararları gerekçeli olarak yazılır*" denilerek mahkemelere kararlarını gerekçeli yazma yükümlülüğü yüklenmiştir. Anayasa'nın bütünlüğü ilkesi gereği anılan Anayasa kuralı da gerekçeli karar hakkının değerlendirilmesinde gözönünde bulundurulmalıdır (*Abdullah Topçu*, § 76).

21. Gerekçeli karar hakkı, kişilerin adil bir şekilde yargılanmalarını sağlamayı ve denetlemeyi amaçlamaktadır. Bu hak, tarafların muhakeme sırasında ileri sürdükleri iddiaların kurallara uygun biçimde incelenip incelenmediğini bilmeleri ve demokratik bir toplumda kendi adlarına verilen yargı kararlarının sebeplerini toplumun öğrenmesinin sağlanması için de gereklidir (*Sencer Başat ve diğerleri* [GK], B. No: 2013/7800, 18/6/2014, §§ 31, 34).

22. Gerekçeli karar hakkı, yargılamada ileri sürülen tüm iddialara ayrıntılı şekilde yanıt verilmesi gerektiği şeklinde anlaşılamaz. Bu nedenle gerekçe gösterme zorunluluğunun kapsamı kararın niteliğine göre değişebilir (*Mehmet Yavuz*, B. No: 2013/2995, 20/2/2014, § 51).

23. Somut olayda yapılan yargılama sonunda tarafların davanın sonucuna etkili olabilecek tüm iddia ve savunmaları ile dosya kapsamı dikkate alınarak verilen kararda hükme ulaşılması için yeterli gerekçe bulunduğu görüldüğünden gerekçeli karar hakkına yönelik bir ihlal olmadığının açık olduğu anlaşılmaktadır (bkz. § 8).

24. Açıklanan gerekçelerle başvurunun bu kısmının da *açıkça dayanaktan yoksun olması* nedeniyle kabul edilemez olduğuna karar verilmesi gerekir.

C. Diğer İhlal İddiaları

25. Başvurucu; delillerin değerlendirilmesinde hataya düşüldüğünden, haksız olarak mahkûm edildiğini ve cezasının bireyselleştirilmediğini ileri sürmüştür.

26. Anayasa'nın 148. maddesinin dördüncü fıkrasında, kanun yolunda gözetilmesi gereken hususlara ilişkin şikâyetlerin bireysel başvuruda incelenemeyeceği belirtilmiştir. Bu kapsamda ilke olarak mahkemeler önünde dava konusu yapılmış maddi olay ve olguların kanıtlanması, delillerin değerlendirilmesi, hukuk kurallarının yorumlanması ve uygulanması ile uyumsuzlukla ilgili varılan sonucun adil olup olmaması bireysel başvuru konusu olamaz. Ancak bireysel başvuru kapsamındaki hak ve özgürlüklere müdahale teşkil eden, bariz takdir hatası veya açık bir keyfilik içeren tespit ve sonuçlar bu kapsamda değildir (*Ahmet Sağlam*, B. No: 2013/3351, 18/9/2013, § 42).

27. Somut olayda Mahkemece, başvuru Komisyona üyesi olarak birden çok raporda imzası bulunması nedeniyle atılı suçu işlediğine tüm dosya kapsamı birlikte değerlendirilmek suretiyle karar verilmiş ve hakkında cezanın bireyselleştirilmesine dair hükümler de uygulanmıştır. Başvurucunun iddialarının derece mahkemesi tarafından delillerin değerlendirilmesinde ve yorumlanmasında isabet olmadığına, esas itibarıyla yargılamanın sonucuna ilişkin olduğu görülmektedir. Yapılan yargılamada, Mahkemenin ve Yargıtayın kararında bariz takdir hatası veya açık bir keyfilik oluşturan herhangi bir durum da tespit edilmemiştir.

28. Başvurucu tarafından ileri sürülen ihlal iddialarının yukarıda belirtilen içtihat kapsamında kanun yolu şikâyeti niteliğinde olduğu sonucuna varıldığından başvurunun bu kısmının *açıkça dayanaktan yoksun olması* nedeniyle kabul edilemez olduğuna karar verilmesi gerekir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. 1. Silahların eşitliği ilkesinin ihlal edildiğine ilişkin iddianın *açıkça dayanaktan yoksun olması* nedeniyle KABUL EDİLEMEZ OLDUĞUNA,

2. Gerekçeli karar hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın *açıkça dayanaktan yoksun olması* nedeniyle KABUL EDİLEMEZ OLDUĞUNA,

3. Diğer ihlal iddialarının *açıkça dayanaktan yoksun olması* nedeniyle KABUL EDİLEMEZ OLDUĞUNA,

B. Yargılama giderlerinin başvuru üzerinde BIRAKILMASINA 6/2/2019 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

Başkan
Engin YILDIRIM

Üye
Recep KÖMÜRCÜ

Üye
M.Emin KUZ

Üye
Rıdvan GÜLEÇ

Üye
Recai AKYEL